

*International
Festival of
Poetry*
ORPHEUS

ПОЕЗИЯ
POETRY

Международен
фестивал
на поезията
“Орфеѹ”
Пловдив 2020

International
Poetry
Festival
“Orpheus”
Plovdiv 2020

МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ НА ПОЕЗИЯТА
ОРФЕЙ – ПЛОВДИВ 2020

INTERNATIONAL POETRY FESTIVAL
ORPHEUS – PLOVDIV 2020

Съставител и редактор – Антон Баев
Оформление и предпечат – Милан Димитров

Изданието съдържа стихове на авторите, участници в Международния фестивал на поезията „Орфей“ – Пловдив 2020. Още техни творби на роден език, английски и български – на сайта orpheus-plovdiv.eu.

Сайтът orpheus-plovdiv.eu и настоящото издание са творчески продукт на фондация „Пловдив ЛИК“ и са обект на авторско право.

Печат: otrechatai.me

Фондация „Пловдив ЛИК“
ISSN: 2603-350X

Проектът

Международният фестивал на поезията „ОРФЕЙ“ – ПЛОВДИВ 2020 е проект на фондация „Пловдив ЛИК“.

Първото издание на фестивала, в което участваха 17 поети от САЩ, Франция, Италия, Испания, Турция, Дания, Израел, Украйна, Северна Македония, Румъния, Гърция, Сърбия и България, се реализира с финансовата подкрепа на „Културната програма за Българското председателство на Съвета на Европейския съюз 2018“ на Национален фонд „Култура“ при Министерството на културата.

Второто издание през 2019 г., в което участваха 13 поети от САЩ, Русия, Израел, Испания, Турция, Дания, Румъния, Северна Македония, Сърбия и България, е част от Културния календар на Община Пловдив за 2019 г., когато Пловдив бе Европейска столица на културата.

Третото издание събира в Пловдив, най-стария жив град на Европа, поети от САЩ, Испания, Турция, Израел, Хърватия, Унгария, Северна Македония, Сърбия и България.

От 7 до 10 май 2020 г. Малката раннохристиянска базилика ще отвори вратите си за езика на поезията. В обединяващата среда на култура, изкуство и литература ще бъдат осъществени две поетически четения, съпътствани от културно-образователен семинар и писателски форум. Съвременните творчески послания ще се срещнат в атмосфера, облъхната от антично и средновековно културно наследство.

The Project

The International Poetry Festival “ORPHEUS” – PLOVDIV 2020 is a project of Plovdiv LIK Foundation.

The first edition of the festival which gathered together 17 poets from the USA, France, Italy, Spain, Turkey, Denmark, Israel, Ukraine, North Macedonia, Romania, Greece, Serbia and Bulgaria, was implemented with the financial support of the Cultural Programme for the Bulgarian Presidency of the Council of the European Union 2018 of the National Culture Fund at the Ministry of Culture.

The second edition in 2019 which gathered together 13 poets from USA, Russia, Israel, Spain, Turkey, Denmark, Romania, North Macedonia, Serbia and Bulgaria was an event from the Cultural Calendar of the Municipality of Plovdiv in the year when Plovdiv is the European Capital of Culture.

The third edition gathers together in Plovdiv, the oldest living city of Europe, poets from USA, Spain, Turkey, Israel, Croatia, Hungary, North Macedonia, Serbia and Bulgaria.

From 7 to 10 May 2020, the Little Early Christian Basilica will open its doors to the language of poetry. In the uniting environment of culture, art and literature, two poetical readings will be carried out, accompanied by a cultural and educational seminar and a writing forum. Contemporary creative messages will meet in an atmosphere inspired by antique and medieval cultural heritage.

Участници | Participants

Balázs Szóllóssy (Hungary) Балаш Шолоси (Унгария)	7
Darija Zhilich (Croatia) Дария Жилич (Хърватия)	14
Hasan Erkek (Turkey) Хасан Еркер (Турция)	20
Hava Pinhas-Cohen (Israel) Хава Пинхас-Коен (Израел)	29
Inna Ivanova (Bulgaria) Ина Иванова (България)	40
Katya Stoilova (Bulgaria) Катя Стоилова (България)	44
Mel Kenne (USA) Мел Кен (САЩ)	53
Nenad Šaropja (Serbia) Ненад Шапоня (Сърбия)	60
Rafael Soler (Spain) Рафаел Солер (Испания)	67
Stefan Markovski (North Macedonia) Стефан Марковски (Северна Македония)	77
Vladimir Martinovski (North Macedonia) Владимир Мартиновски (Северна Македония)	87

*International
Festival of
Poetry*
ORPHEUS

Balázs Szóllóssy (Hungary)

Балаж Съльоши (Унгария)

Балаж Съльоши (Будапеща, 1981) е поет, преводач, редактор и културен мениджър. Бил е член на Управителния съвет на Асоциацията на младите писатели в Унгария до 2018 г., след това работи за Унгарския културен център в Истанбул, Турция. Редактирал е ежегодните дебати на Асоциацията от 2011 до 2017 г. Най-новата му поетическа книга *A Kilátó Presszóban (Кафе Мирадор)* е публикувана през 2019 г. Превежда от английски и турски, а негови творби са публикувани на румънски, турски, английски, сръбски и хърватски. Организира литературни и културни събития и фестивали от 2009 г.

Balázs Szóllóssy (Budapest, 1981) is a poet, translator, editor and cultural organizer born. He was a member of the board of the Association of Young Writers in Hungary until 2018, from when he is working at the Hungarian Cultural Center in Istanbul, Turkey. He also edited the debut-series of the Association between 2011 and 2017. His latest poetry book *A Kilátó Presszóban (Café Mirador)* was published in 2019. He translates from English and Turkish and his works have been translated and published in Romanian, Turkish, English, Serbian and Croatian. He has been organizing literature and cultural events and festivals since 2009.

ЛЪВОВЕТЕ ОТИВАТ В РИМ

Събират своите старите леговища,
костите от плячката, сцепените гилзи,
дългите туфи трева, миризмите
на всякакви територии, от савана до джунгла,
вкусове на сянката, излежаването,
дебненето, слънцето; вземат на рамена малките си
и се явяват пред Тебе, Величествени Създателю,

площадът „Свети Петър“ дори не се запълва,
напразно идват и от Индия, и по всички пътища,
понеже всеки път води към тебе, не реват,
не тръсват грива, запленени биха наблюдавали
всяко едно мръдване на твоя папа, ако би имало какво
да наблюдават: но само статуи им отвързват с поглед,
сетне се разпръскват, подредени дисциплинирано
в прайдове, просват се на Навона, Испанските стълби,

при Колизеума, лениво наблюдават, чакат,
остават там още няколко дена,
във фонтаните малките им си играят,
а те не издават звук, не закачат твоите човеци,
на прощаване за отмъщение разкъсват поесенелите
корони на дърветата в медитеранското ти владение.

Превод от унгарски Николай П. Бойков

ДА ОЦЕЛЕЕШ ОТ ЗВОЛЕ

Влизаш от страни, и влязъл, най се набива на очи
стерилният символизъм на чистотата, съща покултура:
при олтара, под частичното прикритие на колоните
диахронната маркировка показва колко святост
и тайнства са похабени, времето капе нагоре
по сталагмитите на паметта, колко малък
е гладът на душата, колко столетия са минали,

за да не свързва вече страничното крило
извивките на светостта, значението се връща
в себе си на териториите на проблема: катедрала,
канал, трансфузия – да простиш
за търговията с недостъпното
на търговеца, притаен в достъпното,
да протестираш, да капитализираш пространството, да оцелееш
от Зvole в люшкаците се полета на любопитството.

*

Влизаш в храм, попадаш в бистро:
в олтара се е нанесла книжарница,
в страничното крило седят миряни,
пият кафе с мляко или сироп
в периферията на проблема. Мълчиш.
Нека не знаят в каква бездна седят, зад колоните
какви сънища дебнат.

Превод от унгарски Николай П. Бойков

ЧАО И МЕРСИ

за миризмата на трупове, за вкусовете на гибелта
в затъntenите арки, за крайниците на мъртви насекоми,
крили се по извивки, мерси за прахта, за всевъзможните,
раздвояващи се, с отчупени стъпала стълбища, в които
са се залутали четиринадесет годишни наркомани,
мерси за обсипаните с подписани графити складови контейнери,
за вагоните с по шейсет човека без климатик
през лятото в мрака, мерси и чао

и мерси за рибите, за наемите, скачащи до небесата,
за лабиринтите на товарните асансьори, водещи
от един в друг ад, за осветителните дворове, мерси
за прекрасните две години и половина, за трите месеца,
за почти десетилетието, толкова е, колкото ти се е сторило, за все
по-намаляващите
шансове в оставащите десет години, мерси, за оплесканата демокрация,
за малките и големите смърти, за изречимото,
за неизречимото, мерси

за омлета със сьомга на тъгъла на улица Виг при площад Ракоци,
за емоционалните следобеди, за люещата се,
до жълто изгнила мазилка,
за втората вълна на любовта, ако вземе да дойде, за слюнката,
потичаща от тъгълчетата на очите ни след десет години, за целувките,
за зачервените чела, за хилядите лунички, за изгарянията,
мерси и чао, и мерси и чао в един друг следобед,
в една друга утрин, на едно друго място, в една дълга нощ.

Превод от унгарски Николай П. Бойков

THE LIONS GO TO ROME

They pack all their obsolete bedding,
bones of prey, ragged
cartridge cases, long tussocks,
smells of landscape from savannah to jungle,
tastes of shadow, digestion, lurking
and daylight, they put their cubs on their shoulders,
and reach your presence, Sublime Creator,

Piazza San Pietro isn't even full with them,
although they even come from India, and on all the roads,
because all roads lead to you, they don't even
roar, their manes are motionless,
overwhelmed they'd watch every little move of your Pope,
if there was anything to watch: only statues look back at them,
they spread, ordered in disciplined troops,

they stretch out, they listen idly
on the Navona, at the Spanish Steps, the Colosseum,
they rest for a few more days,
their cubs play around in the fountains,
they keep silent, they don't touch your humans, and while leaving,
somewhat in revenge, as kind of farewell, they tear
the greyed shrouds of your Mediterranean dominion.

Translated by Jennifer L. Williams

TO SURVIVE ZWOLLEE

You enter from the side, and as you enter the most eye-catching
is the cleanness of the white, the pop culture – symbolism of sterility:
at the altar, in the partial cover of the columns,
diachronic painting quantifies how much holiness
is used up on the stalagmites of memory
it is dripping upwards, time, how little it is
the hunger of the soul, how many centuries it took till

the transept cannot bridge over
the arcs of holiness, it coils back into itself.
The meaning on the plains of the problem: a cathedral,
a canal, a transfusion – forgiveness,
for the elusive commerce,
protest to the merchants wrapped in the tangible,
capitalize the space, survive Zwolle
on the rippling fields of interest.

*

You enter a temple, you arrive in a bistro,
a bookstore moved into the altar,
in the transept civilians are sitting,
sipping café au lait or soft drinks
on the edges of the problem. You're quiet. So that
they wouldn't know what vortex they are sitting in,
what dreams are peeping
behind the columns.

Translated by Anikó Urbán and James Lloyd

SO LONG, AND THANKS

for the stink of corpses, the taste of decay
for all the limbs of dead insects hidden in curves
and crannies, and thanks for all the dust, for all the fourteen-year-old
junkies lost among stairways
crumbling and branching, thanks for all the warehouses
daubed with graffiti, for the carriages filled past capacity with broken a/c,
in the dirty heat, in summer, in the dark, thanks, and so long

and thanks for all the fish, for the extortionate rents,
the labyrinth of goods lifts from one hell to another,
for the ventilation shafts, thanks
for these glittering two and a half years, three months,
almost-decade, or however long it seemed to you, for the reducing
opportunities of the remaining ten years, thanks for your botched democracy,
for all the deaths, major and minor, for what can be expressed,
and for what can't, thanks

for the salmon omelette near the corner of Rákóczi Square and Víg Street,
for all the mornings full of feeling, the dropping,
rotten yellow bits of plaster:
for the second wave of love, if it comes, after ten years
for the saliva drooling from the corner of our eyes, the kisses,
blushing forehead, countless freckles, the burned cells,
thanks, and so long, and thanks, and see you some other afternoon,
another morning, another place, on some long night.

Translated by Kate Tough

Darija Zhilich (Croatia)

Дария Жилич (Хърватия)

Дария Жилич (Загреб, 1972) е поет, разказвач, литературен критик и преводач. Завършила е Факултета по Хуманитаристика и Социални науки на Университета в Загреб. Нейни стихотворения са преведени на италиански, словенски, словашки и английски; публикувала е в списанията *Consuequence* и *Sententia* в САЩ, в сборниците *Voci di donne della ex Yugoslavia* (в превод на Божана Братич; *Akkuarìa*, Catania, 2010), *2010 - L'annuario mondiale della poesia* (под редакцията на Фаусто Киомпи); автор на предговор за женската поезия в Хърватия в книгата *A Megaphone: Editors Juliana Spahr and Stephanie Young; Chainlinks*, 2011. Поезията ѝ е представена в Антологията на Хърватската поезия *Surfacing* (Harbor Mountain Press, 2014.)

Награди:

- *Julije Benešić* – награда за литературна критика, за книгата *Muza izvan geta* (*Музата извън гетото*) – най-добра творба в жанра за 2010;

- *Kiklop* – награда за най-добра поетическа книга за 2011, за сборника *Pleši, Modesty, pleši* (*Танцувай, Скъмност, танцувай*)

Darija Zhilich (1972, Zagreb) is a poet, story writer, literary critic and translator.

She graduated on the Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb.

Her poems are translated to Italian, Slovenian, Slovak, and English; published in the revues *Consuequence* and *Sententia* in the U.S.A., in the book *Voci di donne della ex Yugoslavia* (translated by Bojana Bratić: *Akkuarìa*, Catania, 2010), and in the collection „2010 - L'annuario mondiale della poesia“ (edited by Fausto Ciompi); represented by her article on women's poetry in Croatia in the book *A Megaphone: Editors Juliana Spahr and Stephanie Young; Chainlinks*, 2011. Her poetry is also presented in a Anthology of Croatian poetry „*Surfacing*“ (Harbor Mountain Press, 2014.)

Awards:

- „*Julije Benešić*“ - Award for Literary Criticism, for the book *Muza izvan geta* (The Muse outside the Ghetto) for the best work of literary criticism in the 2010;

- „*Kiklop*“ - Award for the best poetry collection in the year 2011, for the book of poetry „*Pleši, Modesty, pleši*“ (*Dance, Modesty, Dance*).

В ПРИСТАНИЩЕТО НА РИЙЕКА

И какво си мислеше? Че морето само по себе си е лековито?
Че ще те опияни? Ти не забеляза, че австроунгарските сводове
поглъщат аромата му и че отдавна вече за изчезнали
звуковете на Параф. Рийечаните разкопчават ризите си, сякаш
искат да изтичат в морето, сякаш нямат къде да се скрият.

Не работят моловете и бутиците, остават само пейките в пристанището.
Изтегни се на една от тях, свали пуловера си, който
все още е пълнен със сняг. Представи си, че агавето цъфти, че
тичаш след топката, предлагаш шоколад на старците. Ако успееш,
от Хвар ще падат портокали. Виж, от кораба вече идват
сандъци, пълни със слепи пътници.

Надвечер, на Сушак, докато пееш и четеш, така
прикрито, говори за всичко. Спомени и тялото и любовта
и мъжа на човека с бирата, на смешната художничка,
на дългокосия активист. Какво си мислеше? Нищо не си мислех.

Превод – Димана Митева

ДЪХ

Вдишай и остави сенките на скрежта и коренището
да се разсипят и разтворят вътрешните ти градини
А сърцето, което години наред е събирало горчивината,
нека си почине под мекия допир
на нечия смирена ръка.

Превод – Димана Митева

БАВНА ДУША

Литературата е само призрак и утеха за бавните души, които са забравили да тичат бързо и да си намерят личен банкиер.

Почти се стреснах, когато ти се съблече. За мен книгата за холокоста беше по-близка от тялото на гол мъж.

Би трябвало да живея на остров, където работният ден се различава от почивния само по трите колелета повече на улицата.

Превод – Димана Митева

IN THE RIJEKA HARBOR

So, what were you thinking? That the sea, by itself, would heal?
That it would bewitch you? You didn't notice its smell was
devoured by Austro-Hungarian arches, that the sounds of Paraf
were long gone. The locals unbutton their shirts, as though
they want to rush into the sea, as though they've no place to hide.
The malls and boutiques are closed, what's left are the benches in the harbor.
Stretch out on one of them, take off that pullover
still stiff with snow. Imagine the agave blooming, you
running after the ball, offering chocolate to seniors. If you succeed,
it will rain Hvar oranges. See, already crates full of stowaways
arrive on the boats.
In the evening, on Susak, as you sing and read,
say everything on the sly. Mention the body and the man
to the guy with the beer, the funny lady artist, the long-haired
activist. What were you thinking? I wasn't thinking a thing.

Translated by Ana Božičević

BREATH

Breathe and let the shades of frost and tubers
shatter and open up your inner gardens
And the heart, that had gathered bitterness for years,
let rest under the tender touch
of someone's quiet hand.

Translated by Ana Božičević

THE SLOW SOUL

Literature is just a ghost and balm for the slow souls who
forgot to run fast to find a personal banker.

I was almost frightened when you undressed. To me the book
on holocaust is closer than a naked man's body.

I should live on an island, where one tells a workday
from weekend just by three more bikes in the street.

Translated by Ana Božičević

U RIJEČKOJ LUCI

I, što si mislila? Da je more, samo po sebi, ljekovito?
Da će te omamiti? Nisi primijetila da njegov miris
gutaju austrougarski svodovi i da su već odavno nestali
zvukovi Parafa. Riječani raskopčavaju košulje, kao da
žele potrčati u more, kao da se nemaju gdje sakriti.
Ne rade mallovi ni butici, ostaju samo klupe u luci.
Rastegni se na jednoj od njih, skini džemper koji je
još prepun snijega. Zamisli da sad agava cvjeta, da
trčiš za loptom, nudiš starce čokoladom. Ako uspiješ,
padat će naranče s Hvara. Vidi, s broda već dolaze
sanduci puni slijepih putnika.
Navečer, na Sušaku, dok budeš pjevala i čitala, onako
prikriveno, pričaj o svemu. Spomeni i tijelo i ljubav
i muškarca čovjeku s pivom, smiješnoj umjetnici,
dugokosom aktivistu. Što si mislila? Nisam ništa mislila.

DAH

Udahni i pusti neka sjenkeinja i gomolja
prospu se i rastvore tvoje unutrašnje vrtove
A srce, koje godinama je skupljalo gorčinu,
neka se odmori pod blagim dodir
nečije smirene ruke.

SPORA DUŠA

Književnost je tek utvara i utjeha za spore duše koje
zaboravile su brzo trčati i nabaviti osobnog bankara.
Skoro sam se prepala kad si se skinuo. Meni je knjiga
o holokaustu bliža od tijela golog muškarca.
Trebala bih živjeti na otoku, gdje radni dan se razlikuje
od neradnog samo po tri bicikla više na ulici.

Хасан Еркер (Turkey)

Хасан Еркер (Турция)

Проф. д-р Хасан Еркер е поет, драматург и преподавател по театър. Носител на повече от 20 национални и международни награди. Автор на 25 художествени и научни книги в 13 страни (Турция, Франция, Испания, Германия, Русия, Хърватия, Армения, Грузия, България, Румъния, Албания, Азербайджан, Хонг Конг).

Академичните му изследвания са върху изкуството на драмата. Пиесите му са поставяни в повече от 40 театъра в различни страни, предимно в националните театри в Турция. Писал е още радиопиеси (около 20 са излъчени по национални радиостанции в Турция) и киносценарии (някои филмирани).

Работи също върху театър за деца и младежи. Хасан Еркер е участвал в много международни театрални фестивали и симпозиуми. Автор е на повече от сто статии в различни списания и вестници.

Води курсове по писане на драми, творческо писане, съвременен театър в различни университети.

Prof. Dr. Hasan Erkek, a poet, a playwright and a professor of drama. He has been awarded more than 20 national and international prizes. He published 25 artistic and scientific books in 13 different countries (Turkey, France, Spain, Germany, Russia, Croatia, Armenia, Georgia, Bulgaria, Romania, Albania, Azerbaijan, Hong Kong).

His works in his academic career have focused on the art of drama. His plays were performed by more than 40 theatres from different countries, including primarily Turkish national theatres. Furthermore, he wrote radio plays (approximately 20 radio plays were broadcast by national radios in Turkey) and film scripts (some of them were filmed).

One of his specialization fields is theatre for children and young people. Hasan Erkek took part and presented papers in many international theatre festivals and symposiums. He has more than a hundred articles published in various journals and newspapers.

He has been giving play reading, dramaturgy, dramatization, creative writing, drama techniques and contemporary theatre courses in various departments of universities.

СКЪРШЕНОТО КРИЛО НА ТЪГАТА

с хладни устни целува челото ти зимната утрин
разбужда те от кротките ти сънища
крилете на вятъра отдъхват на прозореца ти
сънено се прокрадва слънцето сред мъгливия хоризонт
но ти не можеш да му се усмихнеш

замръзнал е снегът по покривите, заледена е водата на пътя
чужд си дори на най-новите си фотографии
потъваш в образа си в потока, връвта на тъгата те спасява
мелодия от виолончело обхожда стените
зазорява се, светлината иде, но не може да огрее душата ти

любимата, която така и не идва, не излиза от паметта ти
но и да дойде, едва ли ще е облякла стиха ти
замъглена ще бъде прозрачността на гласа ѝ
и превити ще бъдат крехките китки от думи
отговорите ѝ- кодирани в мембраната на езика -
да попиташ не си струва, не търпи научаване

утрините без любов са безсънни клепачи
огорчен си от мрака, залепен по тях
за усмихнатите дни си спомняш
приятелства в далечните градини на паметта
всичко нахлува върху ти, годините превалят
не отвръщаш лице, посрещаш и се разплащаш
но скъперник е животът- пести от ласкавите бризове
свидят му се, не бива да летиш

Превод – Кадрие Джесур

ПРИСПИВНА ПЕСЕН

I.

Ела пак така на прага ми-
с дъх на хляб и на цветя.
Със сладък напев влез вътре,
тъгата в стаята натроши,
докосни книгите унесени и огорчени,
разтърси ги, за любов ги събуди!

II.

Как искам с лек замах на четката
да капна щастие на устните ти,
да се множи то щом те целуна,
да обладае всички фибри на тялото ти.

III.

Искам да ти направя възглавница
от най-дръзките си мечти,
на най-игривото в гласа ти да вържа люлка-
да се залюлеем
от обич към любовта си!

Превод – Кадрие Джесур

БОЯДИСАНИ ПТИЦИ

Бяхме две боядисани птици,
поотделно отпили от чашите с нещастие,
поднесени от други сиви птици

бяхме две боядисани птици,
които се любиха,
опиянени от виното на тъгите си

бяхме две боядисани птици
извън времето,
натъкнали се на мимолетно щастие

бяхме две боядисани птици,
но цветовете не си пасваха -
отлетяхме в различни синеви

Превод – Кадрие Джесур

THE BROKEN WING OF THE BLUES

A winter morning breaks, kissing your forehead with its cold lips
awakening you from serene dreams
while the wind rests its wings on your window
from the misty horizon looms the sun hazy-eyed,
not that you can have a stretch and raise a smile

Snow must have frozen on the roofs and puddles turned to ice on the roads
even your latest photographs you consign to the past
a cord of sorrow wrapped around your waist, you gaze at your silhouette on a
tea glass
while a cello concerto strolls around the walls of your room
the sun will always rise, that's for sure,
not that you can brush away your worries into the light

Standing across from your mind is a long-expected lover
even if she had come, she wouldn't have been robed in poetry
out of nothing, her crystal voice would have lost its clarity
the thin ankles of her words would have sprained
for everything there is but one answer, inscribed in the membrane of the tongue,
not that she will reveal it or you discover it

Mornings bereft of love are eyelids deprived of sleep
you resent the darkness that clings to those mornings
and recall more cheerful days,
friendships in the distant backyards of your memory,
songs echoing in wells,
every last one of them piling up on you as each year follows the previous
you will come to terms with it all, that's for sure,
not that life grants you a gentle breeze, a chance to rest

Translated by Numan Kılıç and Jonathan Ross

SWEET LULLABY OF LOVE

I.

Come knock on my door every morning
bringing the scent of bread and flowers
become a sweet hum and glide inside
dissolve the gloom in the room
caress the ruminative, resentful books,
shaking and waking them up to love

II.

What would you say if I
dabbed a drop of happiness on your lips, then with each kiss
let it grow and spread to your whole body?

III.

What if I made my dreams a pillow for you to lean on
if I set up a swing in the most vivacious corner of your voice
if I swayed back and forth between love and passion?

Translated by Numan Kılıç and Jonathan Ross

PAINTED BIRDS

We were two painted birds
drinking from separate glasses of misery
handed to us by birds that had never known paint

We were two painted birds
clinking our sorrows with one another
making love in wine-tinted dreams

We were two painted birds
deemed timeless
we flocked up above a fleeting happiness

We were two painted birds
with colours that failed to match
away we flew to separate blues

Translated by Numan Kılıç and Jonathan Ross

HÜZNÜN KIRILDI KANADI

Kış sabahı gelip öper alnını soğuk dudaklarıyla
uyandırır seni dingin düşlerinden
pencerende dinlendirir kanatlarını rüzgar
güneş görünür buğulu gözleriyle sisli ufuktan ama
sen gerinip ona gülümseyemezsin

Çatılarda kar donmuştur buza kesmiştir yollarda su
uzaklaşırın en son çekilmiş fotoğraflarından bile
dalıp gidersin çaydaki suretine belinde kederin ipiyle
bir viyolonsel konçertosu dolanır durur odanın duvarlarında
hava aydınlanır aydınlanmasına ancak
kaygılarını ışığa silemezsin

Bir türlü gelemeyen sevgilidir dikilen aklının karşısına
gelse bile şiirini giyinmemiştir
bulanmıştır sesinin saydamlığı durup dururken
burkulmuştur bir kez kelimelerin ince bilekleri
her şeyin dilin zarına yazılmış birer yanıtı vardır yalnız
sorsan söylemez, öğrenemezsin

Uykusuz gözkapaklarıdır aşksız sabahlar
o sabahlara yapışıp kalan karanlığa küsersin
güleryüzlü günleri düşünürsün
belleğinin uzak bahçelerindeki dostlukları
kuyularda çınlayan şarkıları
hepsi, hepsi gelir üstüne yıl yıla bağlanırken
her şeyle yüzleşirsin yüzleşmesine yine de
hayat esirger bir tatlı meltemini, dinlenemezsin

AŞKIN TATLI NİNNİSİ

I.

Her sabah gel böyle kapıma
ekmek ve çiçek kokularıyla
tatlı bir mırıltı ol süzül içeri
ufala odadaki hüznü
okşa dalgın, dargın kitapları
silkinip uyansınlar aşka

II.

Küçük bir fırça darbesiyle
bir damla mutluluk kondursam dudaklarına
öptükçe çoğalıp bedenine dağılsa

III.

Düşlerimden yastık yapsam sırtına
sesinin en sevinçli yerine salıncak kursam
sevgiden aşka salınsam dursam

BOYALI KUŞLAR

İki boyalı kuştuk
boyasız kuşların elinden
ayrı mutsuzluk kadehlerinden içmiştik

İki boyalı kuştuk
vurup kederlerimizi birbirine
şarabi bir düşte seviştik

İki boyalı kuştuk
zaman dışı sayılan
anlık bir mutluluğun üzerine üşüştük

İki boyalı kuştuk
renkleri birbirini tutmayan
ayrı maviliklere uçtuk

Hava Pinhas-Cohen (Israel)

Хава Пинхас-Коеен (Израел)

Хава Пинхас-Коеен е поет, преподавател по литература и изкуство, модератор на семинари по писане на поезия и проза в Ерусалим. Редактор е на поетически книги и книги за изкуството. През 1989 г. основава списанието DIMOOY за еврейска литература, изкуство и култура и го редактира в продължение на 22 години.

Пинхас-Коеен има досега 12 издадени книги с поезия, публикувани от Ам Овед и Хакибуц Хамюшад. С поета Израел Елираз тя е написала в съавторство Училище за сам човек, книга с разговори за поезията и изкуството. Нейни стихотворения са преведени на английски, френски, немски, холандски, български, испански, китайски, сръбски, хърватски, унгарски, турски, словенски, румънски и италиански и са излизали в множество антологии на тези езици.

Пинхас-Коеен е носителка на множество награди, включително наградата „Хайетсира“, наградата „Алтерман“, наградата на Сдружението на автори, композитори и музикални издатели в Израел за най-добра книга на годината, наградата „Кугел“ на Община Холон, наградата „Ришон Лецион“ на името на Меир Ариел за еврейска композиция, наградата „Рамат Ган“ и други. Тя получава наградата на фестивала Пропоет в Индия, Сърбия, през 2018г. и печели наградата за най-добро стихотворение на поетическия фестивал „Азем Шкрели“ в Косово през 2019 г.

Hava Pinhas-Cohen - poet, lecturer on literature and art, facilitator of poetry and prose writing workshops in Jerusalem. Editor of poetry books and art books. Founded the magazine DIMOOY for Jewish literature, art, and culture in 1989 and edited it for 22 years.

Pinhas-Cohen has had, to date, twelve books of poetry published by Am Oved and Hakibbutz Hameuchad. With the poet Israel Eliraz she co-authored A School of One Man, a book of conversations about poetry and art. Her poems have been translated into English, French, German, Dutch, Bulgarian, Spanish, Chinese, Serbo-Croatian, Hungarian, Turkish, Slovenian, Romanian, and Italian, and have appeared in various anthologies in those languages.

Pinhas-Cohen has won various prizes including the “Hayetsira” prize, the Alterman Prize, ACUM prize for the best book of the year, the Kugel Prize of the Municipality of Holon, the Rishon Lezion Prize in the name of Meir Ariel for Hebrew composition, the Ramat Gan Prize and more. She received the prize of the Pro Poet festival in Indija Serbia, 2018 and won the prize for “the best lyrics” at the Azem Shkreli Poetry festival in Kosovo, 2019.

ИЗ „ОРФЕЕВИ ПЕСНИ“

SONGS OF ORPHEA

ТРИДЕСЕТ ДНИ

Не ме чуваш, не чуваш гласа ми,
минаха трийсет дни,
говоря ти всеки ден.
Не ме чуваш; от трийсет дни не си с мен,
да отмаряш до мен в една сянка, да ми кажеш едно нещо.
И не чуваш. Не ме чуваш.

Ти избяга и главата ти е скрита от мен.
Ето го синьото ти палто, което извадих от шкафа,
и раираната риза, която носеше на празниците,
и белите фланелки, които единствени ни разделяха,
и памучните гашета с мирис на сапун за пране,
който използвах, защото ти го харесваше.
А ти остави дрехите в ръцете ми – проснат пред мен
като някой, който се кани да се върне,
но не се обръща.

Без да вземеш нищо освен лицето ми
и други части по избор, които откъсна от меката ми кожа.

Трийсет дни ти говоря
и ти пея, за да те измъкна от рова,
където те хвърлиха.
За да мога да те облека в многоцветното ти палто
в синьо.

Превод – Вера Иванова

ВРАТАТА НА МЪРТВИТЕ

Чукам на вратата на мъртвите,
о, вратата на мъртвите се тресе от хлопането ми,
искам да знам, че някой ден
барьерата може да бъде разбита,
че трептящата вълна
ще занесе звука до твоята предполагаема тишина,
че зад вратата има ръка, вдигната
да смаже това, което разделя света
като ябълка от нейните семки.

Нека да отворим вратата и да се срещнем
за обикновена закуска и ръка на рамото,
която беше изцяло прекъсната
от онзи часовник от другата страна.

Превод – Вера Иванова

ЖЕНАТА СЕ СЧУПВА

Жената се счупва. Как се счупва жената?

От кръста.

Тя се пречупва от кръста и горното ѝ тяло се протяга в движение надолу като метроном,
понякога главата ѝ закача земята,
а понякога челото ѝ докосва небесата, падащи върху нея.
Понякога челото ѝ удря земята и гърдите ѝ биват придърпани като две люлеещи се ленени торби,
превръщащи млякото в сирене.

Как се счупва жената –

От кръста.

Тя се счупва от кръста и торсът ѝ се извива следвайки врата ѝ.

Косата ѝ пада на земята кичур подир кичур
и тя се завърта около оста си със странно движение
на болка сякаш нейният небесен баща
я насилва.

Ето как Астарта погледна към мен,
статуя на сломена жена, жертвоприношение в излагане на витрина.

Превод – Вера Иванова

МЕСЕЦЪТ НИСАН И ПРАЗНИЯТ СТОЛ

Седнах и запяхме, десет души и един,
а столът пред мен беше празен.
Говорихме и пяхме, и изядохме нашата порция,
а столът беше празен.
Седях до него,
също срещу него,
понякога отдясно,
понякога отляво,
а столът беше празен.

Викахме и ридаехме, и отново викахме,
изпълвахме празнотата с гласовете си,
блехме бее-бее-бее-,
неопетнено агне е нашето приношение,
да бъде спомен,
вечна връзка на поета
между нас и него,
а столът беше празен.

Изричайки благодат и умирайки,
столът ни последва вкъщи
и когато падна нощта,
дървените му крака почукаха на моята врата:
„Отвори, отвори,
както когато бях цял.“
Така той чукаше и молеше,

дойде до моето празно легло
и ме хвана с четирите си крака
в здрава прегръдка.

Превод – Вера Иванова

DOOR OF THE DEAD

I knock on the door of the dead
Oh, the door of the dead shakes from my pounding
I want to know that the barrier
Can be broken someday
That a trembling wave
Will carry the sound to your supposed tranquility
That behind the door there's a hand raised up
To smash what slices the world
Like an apple from its seeds.

Let's open the door and meet
For a simple breakfast with conversation and a hand on the shoulder
Which was all cut short
By that clock on the other side.

A WOMAN BREAKS

The woman breaks. How does a woman break?
From the waist.
She breaks from the waist and her upper body is pulled
in a downward movement like a metronome
At times her head grazes the ground and returns
At times her forehead touches the heavens falling down on her.
Sometimes her forehead hits the ground and her breasts are pulled
Like two swinging linen bags
Turning milk into cheese.

How does a woman break—
From the waist.
She breaks from the waist and her torso is pulled
backward following her neck
Her hair falls to the ground strand upon strand
And she turns on her axis with a strange movement
of pain as if her father in heaven
Was assaulting her
That is how Astarte looked to me
A statue of a broken woman, a sacrifice in a window display.

THE MONTH OF NISSAN AND THE EMPTY CHAIR

I sat and we sang, ten people and one
And the chair before me was empty.
We talked and we sang and we ate our fill
And the chair was empty.
Beside it I sat
Across from it too
At times to its right
At times to its left
And the chair was empty

We shouted and wailed and we shouted again
Filled the void with our voices
Bleated bah -bah -bah- bah-
A pure lamb is our offering
A memory to be
A poet's tie everlasting
Between us and him
And the chair was empty.

Saying grace and departing
The chair followed us home
And when night descended
Its wooden legs beat at my door:
"Open up, open up,
Like when I was whole"
Thus it knocked and it pleaded

To my bare bed it came
And with four legs it held me
In a tight embrace.

שלושים יום

אינך שומע לי אינך שומע את קולי
כבר שלשים יום
אני מדברת אליך יום יום
אינך שומע לי אינך לי כבר שלשים יום להיות עמי
לשפכ אצלי בצל אֶחָד אתי לדבר דבר אֶחָד אלי
ואינך שומע. אינך שומע לי
אתה נמלט וראשך כסה מפני
זֶה הִיָּה מְעִילְךָ הַכֹּחַל שְׁהוֹצֵאתִי מֵהָאָרֶץ
אחר כך חלצת הפסים של יום טוב
אחר כך גופיות לבנות ביני לבינך
ותחתוני כְּתָנָה בְּבִשָּׁם הַכְּבִיסָה
ששמת לי כְּאֶשֶׁר אֶהְבֵּת
ועזבת את בגדי בִּידִי – הַפְּשׁוּטָה לְפָנַי
ויצאת. כמו מי שעומד לחזר
ללא מבט לאחור
מבלי שתקח דבר לבד פני
וגם חלקים נבחרים שֶׁקָרְעָתָ בְּשָׂרִי הַרְרָךְ

שלשים יום אני מדברת אליך
ושרה לך להוציא אותך מהבור
אליו השלכת
להלבישך כְּתָנֵת פָּסִים בְּכַחַל

דלת המתים

על דלת המתים אני דופקת
הו, דלת המתים תרעד ממכותי
אני רוצה לדעת שהמפריד
נתן להשבר עד המחר
שִׁישׁ בְּזַעְזוּעַ גֵּל
שִׁיבִיל אֶת הַקּוֹל לְשִׁלּוֹתְךָ הַמְדָמָה
שִׁמְאָחוּרִי הַדֶּלֶת יֵשׁ יָד מוֹנֶפֶת
לְשִׁבֵר אֶת הַמְפֹלֵחַ אֶת הָעוֹלָם
כְּמוֹ תַפּוּחַ עַל גְּרָעִינֵיו.

לפתח את הדלת ולהפגש
לארוחה קלה של בֶּקָר עם דבור וְיָד על הכתף
שִׁנְכָרְתָה בְּגִלְלַת שְׁעוֹן שֶׁל הָאָחֵר

אישה נשברת

וְהָאִשָּׁה נִשְׁבָּרָת. אֵיךְ אִשָּׁה נִשְׁבָּרָת
מֵהַמֶּתֶן
נִשְׁבָּרָת מֵהַמֶּתֶן וְגוֹפָה הַעֲלִיּוֹן נִמְשָׁךְ
מִטָּה בְּתַנּוּעַת מְטָרוֹנוֹם
פְּעָמִים רֵאשִׁיבָה בְּאֶדְמָה נוֹגַע וְנִסְיָג
וּפְעָמִים מִצָּחָה נוֹגַע בְּשָׁמַיִם הַיְיֹרְדִים לְעֵבֶרָה
לְפָעָמִים נִשְׁבָּר מִצָּחָה לְאֶדְמָה וְנִמְשָׁכִים שְׂדֵיָה
שְׁנֵי שָׁקִי פִּשְׁתֵּן בְּתַנּוּעַת מְטָטְלָת
גְּבוּן הַחֶלֶב לְגִבְיָהּ

– אֵיךְ אִשָּׁה נִשְׁבָּרָת
מֵהַמֶּתֶן
מֵהַמֶּתֶן נִשְׁבָּרָת וְגוֹה נִמְשָׁךְ
אֲחֵר צוֹאֲרָה לְאֲחֹר
שְׁעָרָה חֲבָלִים חֲבָלִים נִשְׂרָךְ לְאֶדְמָה
וְהִיא נֵעָה עַל צִירָה תַנּוּעָה מְשֻׁנָּה
שֶׁל קָאָב, קָאָלוֹ אֲבִיָּה שְׁבִשְׁמַיִם
הִיא בּוֹעֵלָה
כִּי נִרְאָתָה לִי עֲשֵׂתָרָת
קִטְרֶת וְצִלְמִית אִשָּׁה שְׁבוּרָה בְּחֵלּוֹן רֶאָנָה

ניסן והכיסא הריק

ישבתי ושרנו מבין אנשים ועוד אחת
והכפסא ממול ה'ה ריק
דברנו ושרנו ואכלנו
והכפסא ה'ה ריק
ישבתי ליד הכפסא
לפעמים זה מול זה
לפעמים זה מימין
לפעמים בא גם משמאל
והכפסא ה'ה ריק

ונצעק ונצעק שוב ונצעק
למלא את הריק בקולנו
ההומה מה מה מה
קרוב הבאנו לו ככש תמים
שיהא שריר הזכרון
מיתר משורר בינינו לבינו
והכפסא ה'ה ריק

ברכנו ובקשנו ללקת
והכפסא הריק הלך בעקבותינו
וכשירד ליל דפק ברגלי העץ
על דלת הבית
פתחי לי פתחי לי פתחי"
קמו שהייתי מלא "קר נקש ובקש
נקנס למטתי הריק
ובארבע רגליו אותי חבק

Inna Ivanova (Bulgaria)

Ина Иванова (България)

Ина Иванова е родена през 1975 г. Живее в Пловдив. Обича вятъра и вярва в езика на изкуството.

Автор е на сборниците с разкази *Право на избор и други проклетии* (Арс, 2009), *Името на неделята* (Жанет-45, 2012) и *Летящ акордеон* (Жанет-45, 2014), романа *Кар танеси* (електронна книга) и стихосбирките *малки букви* (Жанет-45, 2016) и *Криле от папиемаше* (Жанет-45, 2019).

Публикувала е текстове в сп. *Съвременник*, *Литературен вестник*, сп. *Страница*, сп. *Глоси*, сп. *НО поезия*, сп. *DIVA!*, сп. *Нула32*, в множество електронни издания, както и в сборниците *Друга вода, 6+* и *Бащите не си отиват*.

Носител на национални награди. Работи като редактор.

Нейни текстове са превеждани на английски, руски, полски, фарси, арабски, хърватски и сръбски език.

Inna Ivanova was born in 1975. Now she lives in Plovdiv, Bulgaria. She enjoys light breezes and believes in the language of art.

She is an author of several short story books and two poetry books.

Inna Ivanova is an author of storybooks like *The right to decide and other curses* (2009), *The name of the Sunday* (2012) and *Flying accordion* (2014) as well as books of poetry such as *small letters* (2016) and *Papier mache wings* (2019).

She is a winner of the grand storybook award Minko Nevolin, as well as Plovdiv University's poetry contest award and many more.

Inna Ivanova's work has been published in Literature magazines and online media.

She works as an editor.

Her texts are translated in English, Arabic, Russian, Polish, Croatian and Serbian.

* * *

Ave, непристъпен свят.
Ние, зрънцата черен пипер,
ние – солта на земята,
ние – просторните памукови поля,
поливани с неразумни надежди,
ние – изпратените на обикновена смърт,
те поздравяваме.
Защото има време за всичко,
а случилото се може да бъде възкресено
по хиляди начини.
И всичките – верни.

БЕЗ

Думите ми са птици с безжалостни сърца.
Глухо бие кръвта в гърлото. Виж:
когато идвам, нямам криле,
когато тръгвам, губя сърцевината си.
Вместо тялото ти – ореол,
кръгъл като птиче око, лек като белег.
Компас са думите. Стар магнит
върху стоманата на неизносващото се време.
Безшумно – казах – бие кръвта.
Безшумно спира.

NOBLESSE OBLIGE

не е за вярване
но те обичам
по всички начини
неприемливи за здравия разум
а на пазара на честолобивите
два грама нежност
струват всичките ми запаси
инстинкт за самосъхранение

* * *

Ave, impervious world
we, small grains of black pepper,
we, the salt of the earth,
we - the long cotton fields,
wattered with insane hopes,
we
who were sent to an ordinary death,
salute you.
Because there is time for everything,
and what happened could be resurrected
in thousands of ways.
All of them – true.

Translated by Hristo Dimitrov

WITHOUT

My words are birds with merciless hearts.
Muffled, the blood beats in the throat. Look:
when I arrive, I have no wings,
when I leave, I lose my core.
Instead of your body – a halo,
as round as a bird's eye, as light as an old scar.
The words are a compass. Old magnet
over the steel of unrodable time.
Silently – I said – beats the blood.
Silently it stops.

Translated by Katerina Stoykova

NOBLESSE OBLIGE

it's hard to believe
but
I love you in all ways
unacceptable to common sense
yet
in the market of the prideful
two grams of tenderness
costs
all my reserve
of instinct for survival

Translated by Katerina Stoykova

Katya Stoilova (Bulgaria)

Катя Стоилова (България)

Катя Стоилова е завършила магистратура по български език и история и магистратура по психология. Доктор по специална педагогика.

Работила е като психолог в специално училище и дом за деца без родители. От 2006 до момента ръководи дейността за област Пловдив на обслужващо звено към МОН, прокарващо политиката на интегриране и общаване на децата със специални образователни потребности.

Пише стихове, къси разкази и есета. Първата и стихосбирка „Живот на екс“ излиза през 1995 година. Следват „Врели - прекипели“ /1999/, „Страстната седмица“ /2003/, „Василиеви молитви“ /2012/, „Очертаване на кръг“/2013/. Работила е с издателства „Захари Стоянов“, София, „Български писател“, София, „Хермес“, Пловдив и др. Носител на поетични награди от конкурси като „Добромир Тонев“, „Магията любов“, „България – болка и надежда“, „Златният ланец“, „Мелнишки вечери на поезията“ и др.

Katya Stoilova has a master's degree in Bulgarian language and History and a master's degree in Psychology. Doctor of Special Education.

She worked as a psychologist at a special school and a home for children without parents. From 2006 until now she has been managing the activities for the District of Plovdiv of a service unit at the Ministry of Education and Science, which promotes the policy of integration and inclusion of children with special educational needs.

She writes poems, short stories and essays.

Her first poetry book, Life on Ex, was released in 1995. The following are “Times - Boiling” /1999/, “Holy Week” /2003/, “Vasily's prayers” /2012/, “Outlining a circle” /2013/. Her books were published by Zahari Stoyanov / Sofia/, Bulgarian Writer /Sofia/, Hermes /Plovdiv/ and other publishing houses. Winner of poetry awards from competitions such as “Dobromir Tonev”, “Magic of Love”, “Bulgaria - Pain and Hope”, “The Golden Lantern”, “Melnik Evenings of Poetry” and others.

MADE IN INDIA

кашмирен шал от Майсор
кокосови подноси от Уеанад
ръчно бродиран килим от Коча
знаех си че ще направя тази глупост
аюрведа магии от Варкала
кутия за чай и разбира се чай от Мунар
мраморни слончета от Тричи
защото как да отнеса със себе си
цветове на къщи и босоног прах
симфония за клаксони и смрад от добитък
сокове на тръстика
тишина на бананови палми
черен пясък
движения на океана
пипер кардамон папая масала
субекваториалната лепкава влага
твърд матрак
окръжност от вентилатор
таван на хотелска стая
и задрямало в следобеда уиски

ЛАС ВЕГАС

Ако съм знаела,
че докато избирам
рокля,
червило,
затварям ципа на роклята
или сресвам косата си,

някой ме чака в парка
с неродените ми деца,
объркан от виковете им;
някой ме чака на кея,
пресмята скоростта на възлите,
издръжливостта на платната
и нервници;

някой ме чака зад тъгъла,
държи нож,
плюе жълто,
кръв,
перверзия.

И се усмихва.

Някой ме чака на стълбата
в една стая
да му подам точния пирон,
да му натопя четката
и вика за още бира;
някой чака пред старомодно кино
да изберем заедно филма,
да черпи боза,
розови пуканки
и вали;
някой чака да го обръсна,
да вържа възела на вратовръзката,
да му блисна вода;
да прочета листовката на хапчетата,
да му подам чаша,
пилешка супа...

Някой чука по тръбите;
Някой чака на пейката
в едно вкаменено село

с игла,
конец,
спирт и скъсано;
някой, без да бърза, чака на летището,
с два билета,
и ловна пушка
и винаги намира чартър, остров
и в кого
да се прицели.

Ако съм знаела,
че стрелките са ротативка
и само ти не си ме чакал.

Шансът е за начинаещите,
късметът – сляп.

СЛЕДОБЕДЪТ, В КОЙТО В АФРИКА УМИРАХА СЕДЕМ ХИЛЯДИ ДЕЦА

в онази част от лятото когато
с дни тревите плачат пронизително
късат размотаните следобеди
нега наливат в гърдите
на старите моми
където зрее времето в смокини
котките отлъчват малките си
очите им изгубени светулки
потъват в безразличието на породата
в онази част от лятото
най-лесно се топим
в тревите
ненакърмени

ЕХОТО НАД ЕТИОПИЯ

*„ 5. Подкрепете ме с вино, освежете ме с ябълки, защото изнемогвам от
любов. ”*

глава 2. Песен на песните, от Соломона

Какъв мъж ме обича, Господи...
Какъв мъж ме обича!
Когато ме гледа, събличам кожата си;
когато ме докосва, шумя като гора.

Искам да съм жена, Господи...
Да го докосвам с върховете на пръстите си
и да ми настръхват мустачките,
да слушам гласът му
и да обръщам думите на пчелни килийки,
в които да затварям дихания.

Каква жена го обича, Господи...
Ще узнае ли, каква жена...

MADE IN INDIA

cashmere scarf from Mysore
coconut shell trays from Wayanad
hand embroidered carpet from Cocha
I knew I would do such a silly thing
Ayurveda magic from Varkala
tea box and tea, naturally, from Munnar
marble elephants from Trichy
for how could I take away with me
colours of houses and barefoot dust
symphony of car horns and cattle stench
reed juices
banana palm silence
black sand motions of the ocean
pepper cardamom papaya masala
sticky subequatorial humidity
hard mattress
fan ring
hotel room ceiling
and a dormant whiskey in the afternoon

LAS VEGAS

If I had known
that while I was picking up
a dress,
lipstick,
doing up the zipper,
combing my hair,
looking at myself on top of these or those
high heels,
pensively buckling
the straps

someone was waiting for me in the park
with my unborn children,
bewildered at their shrieks;
someone was waiting for me at the quay,
calculating the speed of knots,
the durability of sails
and was restless;
someone was waiting for me round the corner,
holding a knife,
spitting yellow,
blood
and perversity
and smiling;
someone was waiting for me at the stairs
of a bachelor's flat
to pass him the right nail,
to dip the brush into the paint
shouting at me to bring him more beer;
someone was waiting at an old-fashioned theatre
so that we choose the film together,
to treat me with boza*,
pink popcorn
and it was raining;
someone was waiting for me to shave him,
to do his tie knot,
to spill some water for good luck
on his way out
and looking up;

waiting for me to read the pills leaflet,
to give him the cup,
chicken soup
and knocking on the heating pipes;
someone was waiting on the bench
in a village turned to stone
with a needle,
and thread,
spirits and a torn piece;
someone – at the airport,
with two tickets,
with a hunting gun,
taking his time,
would always find a charter flight, an island
and someone
to point the gun at.
If I had known
that the hands of the clock were a slot machine;
Chance is for beginners;
luck is blind.
And it was only you who wasn't waiting for me.

THE AFTERNOON WHEN IN AFRICA SEVEN THOUSAND CHILDREN WERE DYING

that part of summer when
cats wean their young
their eyes roaming fireflies
sink into the apathy of breed
for days the grasses keep crying stridently
tearing the wound up afternoons
pouring bliss onto the breasts
of spinsters
where time grows ripe in figs
in that part of summer
it is the easiest for us to melt away
into the grasses
unsuckled

SULAMIT

"5. Strengthen me with raisins, refresh me with apples, for I am faint with love.. "
Chapter 2. Song of Songs, Solomon

What a man loves me, oh Lord...
What a man loves me!
When he looks at me,
I strip off my skin;
when he touches me,
I rustle like a forest.
I want to be a woman, oh Lord...
To reach him with the tips of my fingers
the fine hair over my lip bristling up,
to listen to his voice
and turn the words into honeycomb cells
to lock the gasps of breath inside.
What a woman loves him, oh Lord...
Will I ever know what a woman...

Translated by Maria Mandulova

Mel Kenne (USA)

Мел Кен (САЩ)

Мел Кен е написал шест книги с поезия. Най-новата му стихосбирка *Вземи* е публикувана през 2012 г. от *Мюз-Пай Прес*. През 2010 г. *Япъ Креди Пъблишърс* в Истанбул публикуват двуезично издание на неговата стихосбирка *Galata'dan/ Гледката от Галата* на турски и английски език. През 1984 г. неговата втора книга *Южен вятър* печели Наградата за книги на Фондацията на Обществената библиотека в Остин, Тексас. През 2010 г. той е един от носителите на наградата за поезия *Назим Хикмет*. Той също е превел сам и в съавторство поезия от испански, френски и турски на английски език, а заедно със Салиха Пейкър - два романа на турската писателка Латифе Текин, *Скъпа безсрамна смърт* и *Мечове от лед*. Живее в Ески Фоча на Егейското крайбрежие в Турция.

Mel Kenne has written six books of poetry. His most recent collection, *Take*, was published in 2012 by *Muse-Pie Press*. In 2010 *Yapı Kredi Publishers* in Istanbul published a bilingual collection of his poetry, *Galata'dan/ The View from Galata*, in Turkish and English. His second book, *South Wind*, won the 1984 Austin Book Award. In 2010 he was one of the *Nazim Hikmet Poetry Award* winners. He has also translated or co-translated much poetry from Spanish, French and Turkish into English, and he co-translated, with Saliha Paker, two novels by the Turkish writer Latife Tekin: *Dear Shameless Death* and *Swords of Ice*. He lives in Eski Foça, on the Aegean coast of Turkey.

ОПИТОМЯВАНЕ

На Керстейн

Докато завиждам на онези толкова влюбени
един в друг, това, за което живея сега,
е една котка, котка, която живее с мен и заради мен.
Живея, за да остане тук още един ден
нейният и моят живот. Не тъжи, няма тъга.
Любовта никога не е тъжна. Не рисувай старец,
който ще се разплаче, люлеейки котка като бебе:
снимката, която веднъж видях във фейсбук
и бързо отминах, отвратен от внушението,
че старците трябва да бъдат
бедстващи, самотни или и двете. Любовта е само
това, което идва бягащо при нас един ден,
и вижда живота си в живота на друго същество,
което вижда живота си в това, което идва
тичешком да намери дома си в нашите прегръдки.
Домът, който търсим, не е в пухкавата гръд,
държана до нашата, а в нашия образ
на звяра в нас самите, който все още
се опитваме да отгледаме и опитомим.

Превод – Вера Иванова

ЖИВОТ НА СЕНКИ

Чакаш. Секундите са плясък
на дъжд по покрива, докато облаците
се изпразнят напълно.

Ти още чакаш както някой,
който страда от голяма болка
може да очаква, но какво?

Не можеш да кажеш, само ти знаеш,
както си седиш в креслото,
украсено с покривка от слънчева светлина,

в пространство, наречено „хол“,
където повече сенки на живи тела
са прекарвали много дни

и нощи от живота на своите собственици
преди да се преместят, оставяйки те
да го превърнеш в собствено жилище –

в дома на някой, който чака,
както някой чака телефонно обаждане
или приятелско гости още веднъж

да го събуди. Затова седиш,
чакайки чакането ти да свърши,
като че ли то някога ще свърши, като че ли врата

може да се отвори при звън, отекващ
в тишината, и поривът на вятъра
още веднъж извиващ се на висотата си –

всяко друго нещо, което може да дойде
да разчупи стените на твоята
сила на духа и да промълви името ти.

Превод – Вера Иванова

ВЪВ ВАШИТЕ РЪЦЕ СЪМ

Това е почти всичко, което искам да кажа.
С малко пояснение: това „ти“,
за което говоря, може да не е това,
което си мислиш, че е, въпреки че е,
можем да кажем, одушевено същество,
което притежава две ръце и обича
да държи неща в тях, понякога
дори други одушевени същества
като свои собствени. Това „ти“ може да бъде много нежно
тогава, когато милва косата и
топлата кожа на съществото, което люлее,
и то може да обича да държи другото
същество толкова време
колкото въобще може – което може да е или
да не е много дълго. Колко време точно
може да зависи от това колко време
държаното същество желае това
люлеене или прегръдка да продължи.
В най-добрия случай то приключва
като че ли естествено и двете същества
остават щастливи след като всяко е минало реда си
да бъде държано и да държи другото.
Всяко е задържало вниманието на другото
за отрязъка от време,
необходим да получи
желания пай удоволствие за двете. Така че какво повече?
Това е – всичко, което исках
да кажа по това време. Благодаря ви, приятели,
че сте тук и ме слушате,
тъй като сега се предавам във вашите ръце.

Превод – Вера Иванова

TAMING

for Kestane

While I envy those so much in love
with each other, what I live for now
is a cat, a cat who lives with, and for, me.
I live for her life and mine to remain
here another day. Don't be sad, this isn't.
Love never is. Don't picture an old man
near tears, cradling a cat like a baby:
the photo I saw on Facebook once
and passed by quickly, sickened by
the implication that the old must be
destitute, lonely, or both. Love is only
what comes running up to us one day,
seeing its life in the life of another being
that sees its life in the one that comes
running to find its home in our arms.
The home we seek is not in a furry breast
held next to our own, but in our image
of the beast in ourselves we're still
attempting to grow through and tame.

SHADOW LIFE

You wait. Seconds are a splatter
of rain on the roof until the clouds
have all emptied themselves out.

And still you wait as someone
who is suffering from some
great pain might wait — for what?

You can't say, but only you know,
as you sit in your easy chair
now graced by a sheet of sunlight,

inside a space called a "living room,"
where more shadows of living
bodies have passed many days

and nights of their owners' lives
before moving on, leaving you
to turn it into your own dwelling —

into the home of one who waits,
as one waits for a phone call
or a friend's visit to once again

shake him awake. So you sit,
waiting for your waiting to end,
as if it ever would, as if a door

might open on a ring resounding
through the silence, a gust of wind
rising once more to the occasion —

any other thing that might come
to break down the walls of your
fortitude and utter your name.

I'M IN YOUR HANDS

That's almost all I want to say.
But a small explanation: the you
I'm speaking of may not be who
you think it is, although it is, we
may say, an inspirited being who
possesses two hands and likes to
hold things in them, sometimes
even other inspirited beings like
its own. This you can be very gentle
then, as it caresses the hair and
warm skin of the being it is cradling,
and it may like to hold the other
being this way for as long as it
possibly can — which may or
may not be very long. How long
exactly can depend on how long
the being being held wants this
cradling or embracing to continue.
At its best it comes to an end as
if naturally, with both beings left
happy after each has had a turn
at being held and as holder of
the other. Each has held another's
attention for the length of time
needed to achieve both's desired
quota of satisfaction. So, what then?
That's it — all I wanted at this
time to say. Thank you, friends,
for being here and listening, as I
now give myself over to your hands.

Nenad Šaponja (Serbia)

Ненад Шапоня (Сърбия)

Ненад Шапоня (Нови Сад, 1964) е поет, есеист, литературен критик. В продължение на десет години той е бил литературен критик за Политика, а от 2002 г. основава свое издателство *Агора*. Издал е над 350 заглавия.

Поетически книги: *Đokonda (Мона Лиза, 1990)*, *Odrazi varke (Отражения от илюзии, 1993)*, *Očevidnost (Очевидност, 1996)*, *More (Море, 1998)*, *Četiri poeme (Четири поеми, 2000, 2001)*, *Slatka smrt (Сладка смърт, 2012)*, *Postoji li dodir tvoje duše? (Съществува ли допирът на твоята душа?, 2014)*, *Izgledam, dakle nisam (Изглеждам, следователно не съм, 2017)*, *Silazim u tišinu tega bačene kocke (Слизам в тишината на тежестта на търкалящите се зарове, 2019)*.

Съставител е на няколко антологии с разкази.

Той също е носител на наградата „Бранко“ за Мона Лиза, наградата „Мирослав Антич“ за Изглеждам, следователно не съм, последвана от наградата „Просвета“ за Пътеводител „Бедекер“ към съмнението и наградата „Милан Богданович“ за литературни рецензии. Поезията му е преведена на македонски, румънски, словашки, албански, английски, испански, полски и италиански език.

Nenad Šaponja (Novi Sad, 1964), poet, essayist, literary critic. He was a literary critic for *Politika* for ten years, and in 2002, he started his own publishing house, *Agora Publishing House*. As the editor, he published more than 350 titles.

Books of poetry: *Đokonda (Mona Lisa, 1990)*, *Odrazi varke (Reflections of Illusions, 1993)*, *Očevidnost (Obviousness, 1996)*, *More (The Sea, 1998)*, *Četiri poeme (Four Poems, 2000, 2001)*, *Slatka smrt (Sweet Death, 2012)*, *Postoji li dodir tvoje duše? (Does the Touch of Your Soul Exist?, 2014)*, *Izgledam, dakle nisam (I Seem, Therefore I Am Not, 2017)*, *Silazim u tišinu tega bačene kocke (I Step Down into Silence of the Weight of Rolling Dice, 2019)*.

He also compiled several anthologies of short stories.

He has received the “Branko’s Award” for the book *Mona Lisa*, “Miroslav Antić Award” for the book *I Seem, Therefore I Am Not*, followed by the “Prosveta Award” for the book *A Baedeker to Doubt*, and the “Milan Bogdanović Award for literary reviews.

His poetry translated into Macedonian, Romanian, Slovakian, Albanian, English, Spanish, Polish and Italian language.

ТРЯБВА ДА ИЗПЪЛВАШ ДУМИТЕ СЪС СЕБЕ СИ: ИНАЧЕ ТЕ НЕ СЪЩЕСТВУВАТ

О, проклето да си,
предателско изречение!

Поне ме защити от самия мен.

От устните ми излетя птица
и сега тя ще изкълве очите ми.

Застанала в присъствие,
тя ще изпие всяка моя дума.

Сляп и ням,
аз също ще
застана в присъствие.

Ще обявя, че се предавам
и ще почна да празнувам.
Ще погълна себе си
във всяка пора присъствие.

Превод – Вера Иванова

ДА НАМЕРЯ ОБИТАЛИЩЕТО НА ДУШАТА Е МОЯТ ГЛАВЕН ПРОБЛЕМ

Разглеждах нищо
без изобщо да знам,
че то ме разглежда.
Едновременно, систематично, арогантно.

Усещах го в твърденията,
в запетаите на половин изреченията на други хора.

Напълно самоуверен,
аз потребявах свобода,
която изобщо не беше там.

Не вярвах в объркването,
вярвах в любовната история,
вярвах, че мога да съществувам
в другия идентичен
както в себе си.

Видимостта беше
само сенчестата страна на съществуването.

Превод – Вера Иванова

НЯМА СИГУРНО МЯСТО

Огледалото ми казва, че ме няма,
то също ми показва, когато ме няма.

И от мен зависи да определя
как да ме няма.

Потънал в безделие,
определям как може да ме няма,
когато вече съм.

Превод – Вера Иванова

YOU NEED TO FILL WORDS WITH YOUR BEING: OTHERWISE THEY ARE NOT

Oh, damn you,
treacherous sentence!

At least protect me from myself.

A bird flew from my lips,
and now it will peck at my eyes.

Positioned in presence,
it will drain my every word.

Dumb and blind,
I too will
position myself in presence.

I will declare surrender
and start celebrating it.
I will absorb myself in every
pore of presence.

FINDING THE HABITAT OF THE SOUL IS MY MAIN PROBLEM

I was contemplating nothing
without the slightest idea
that it was contemplating me.
Simultaneously, systematically, haughtily.

I sensed it in the quotes,
in the commas of somebody else's half sentences.

Completely self-confident,
I consumed freedom
which wasn't even there.

I didn't believe in confusion,
I believed in the love story,
believed I could exist
in another exactly the same
as in myself.

Visibility was
just the shallow side of a being.

THERE'S NO SAFE PLACE

The mirror is telling me there's no me,
it also shows me when there's no me.

And it's up to me to determine,
how there's no me.

Submerged in idleness,
I determine how it could be that there's no me,
when I already am.

РЕЧИ МОРАШ ДА ИСПУНИШ СВОЈИМ БИЋЕМ: ИНАЧЕ НИСУ

О да си проклета,
реченице неверна!

Заштити ме барем од себе.

Из уста ми је излетела птица,
која ће очи да ми кљује.

Намештена у присуству,
исисаће ми сваку реч.

Слеп и нем,
и ја ћу се
наместити у присуству.

Објавићу предају
и почети да је славим.
Попунићу се у свакој
пори присуства.

ПРОНАЛАЗЕЊЕ СТАНИШТА ДУШЕ ГЛАВНИ ЈЕ МОЈ ПРОБЛЕМ

Разматрао сам ништа
уопште не слутећи
да оно разматра мене.
Истовремено, систематично и бахато.

Осећао сам га у наводима,
у зарезима туђих полуреченица.

Самоуверен сасвим,
конзумирао сам слободу
које није ни било.

Нисам веровао у забуну,
веровао сам у љубавну причу,
веровао да могу да постојим
у другом идентичан
као у себи.

Видљивост беше
само површном страном бића.

НЕМА СИГУРНОГ МЕСТА

Огледало ми каже да ме нема,
показује ми и када ме нема.

А на мени је да утврдим,
како ме нема.

У доконост поринут,
утврђујем како то да ме нема,
када већ јесам.

Rafael Soler (Испания)

Рафаел Солер (Spain)

Рафаел Солер (Валенсия, 1947) е поет, награждаван романист и университетски преподавател, вицепрезидент на Асоциацията на писателите в Испания (ACE).

Автор е на пет стихосбирки: *Los sitios interiores* („Вътрешни места“), 1979 – Награда Хуан Рамон Хименес, Испания, 1980, *Maneras de volver* („Начини да се завърнеш“), 2009, *Las cartas que debía* („Писмата, които дължах“), 2011, *Ácido almíbar* („Кисел сироп“), 2014 – Награда на валенсианската критика, Испания, 2016, и *No eres nadie hasta que te disparan* („Не си никой, докато не те застрелят“), 2016. Излезли са от печат седем негови книги с къси разкази и романи: *El último gin-tonic* („Последният джин с тоник“), 2018, *Barranco* („Баранко“), 1985, *El sueño de Torba* („Мечтата на Торба“), 1983, *El Mirador* („Наблюдателницата“), 1981, *Cuentos de ahora mismo* („Разкази от преди малко“) (1980), *El corazón del lobo* („Сърцето на вълка“), 1981, *El grito* („Вик“) (1979).

Чел е поезия в повече от 15 страни, две от антологияте му са публикувани в Южна Америка; негови книги са превеждани на английски, френски, италиански, японски, унгарски и румънски език.

Rafael Soler (Valencia, España, 1947) is a poet, an award-winning novelist and university profesor, Spanish Writers Association (ACE) Vicepresident.

He has published five books of poetry: *Los sitios interiores* (1979, Juan Ramón Jiménez Prize, Spain, 1980), *Maneras de volver* (2009), *Las cartas que debía* (2011), *Ácido almíbar* (2014, Crítica Valenciana Prize, Spain, 2016) and *No eres nadie hasta que te disparan* (2016) and seven books of short stories and novels: *El último gin-tonic* (2018), *Barranco* (1985), *El sueño de Torba* (1983), *El Mirador* (1981), *Cuentos de ahora mismo* (1980), *El corazón del lobo* (1981), *El grito* (1979).

He has been invited to read his poems in more than fifteen countries, two of his anthologies has been published at South America and some of his books has been translated into English, French, Italian, Japanese, Hungarian and Romanian.

ЗА ПРОТОКОЛА

На когото му притрябва завещавам табакерата си,
учебника за губене на покер
и обувките, които купих от Париж
и които всеки петък ме изоставят;

на роднините ми – вежливата полза от забравата,
на Лукас – още една обиколка,
на нотариуса, който състави акт и направи покривало от невинността ми –
курса по немски със зелени мезета и с неразгадаемо съдържание;

на Борсата – извинения,
на моя бряг – краката, от които се нуждае, за да облекчи траура;

утеха за фотьойла ми...
и името, което не дадох на реката, родила се с мен;

завещавам кашлицата и диетата си на първия срещнат,

а на трите ми деца – дъжда,
за да прекосят невредими есента,
и техните водни целувки
внезапни
да изчистят тъгата от челата на четирима ни.

Превод – Лидия Шамова

НЕ СЕКВА ПАМЕТТА

С изгубени възможности – пълни джобовете,
да подредиш имането си идваш
със самоубийственото спокойствие на онзи, който е сключил
честна сделка със своя палач;

ръцете от заскреженото време татуирани,
празната тетрадка, в която записваше всичко,
закаленото под открито небе сърце

и знаеш,
че да се върне, както е било е невъзможно,
че сега дъждът се облича в пепел,

че бастунът от далечното минало
днес е пръчката, с която пропъждаш
котките развъждани в недрата ти.

Монарх на малкото
и властелин на празнотата.

Превод – Лидия Шамова

ВАЖНО Е САМОТО ПЪТУВАНЕ

Да идем до Сена ти реши
без да свиваш устни

и аз приех,
защото винаги сме били двама, но сме едно цяло.

По пътя
един антипатичен таксиметров шофьор
ни каза новината на развален френски

реейки се безразлични под дъжда
двама младежи на близка до нашата възраст
се приближаваха към Rive Gauche на разсъмване;

тя блестеше с колието, което ти купих
от безмитния на летището,
а пребледнял в своята забрава
той носеше обувките ми от тъмна сафианска кожа.

Всички замълчаха, когато анонимен пожарникар
се зае с телата им
с ефикасната пъргавина на администратор;

удавени – ръка в ръка,
отдалечени от синия блян на сирените
нашите устни споделяха единственото желание,
което никой не успя да разгадае,
но това е друга история,
която покоси моята небрежност и твоя пистолет.

Превод – Лидия Шамова

FOR THE RECORD

To whom it may concern I bequeath my cigarette case
my manual for losing at poker
and the shoes I bought in Paris
and that all Fridays abandon me

to my debts the polite benefit of oblivion
to Lucas another round
to the notary who made a certificate and meal of my innocence
the German textbook with the green cover
and inscrutable content

to the stock market my apologies
to my shore the feet it needs to alleviate its mourning

solace to my arm chair
and the name I didn't give
to the river which was born with me

I leave my cough and diet to the first person to appear

and to my three children the rain
so that they traverse autumn unharmed
and its watery kisses
suddenly
may cleanse grief from the brows of the four of us.

Translated by Gwen Osterwald

MEMORY DOES NOT STOP

Pockets full of lost opportunities
you come to fix your estate
with the suicidal calm of one who has
a pact of honor with their executioner

hands tattooed by the frost of time
your blank notebook where you wrote everything down
hardened heart from the outdoors

and you know
that the return to how it is impossible
that now rain is dressed in ash

and that the baton welcomed long ago
is today the stick with which you drive away
the cats your womb nurtured

monarch of the few
and lord of what is left of nothing.

Translated by Gwen Osterwald

THE JOURNEY IS WHAT MATTERS

Let's go to the Sena you decided
without squeezing your lips

and I accepted it
as we were always two and we are one

on the way
an unpleasant cab driver
gave us the news in an awful French

floating indifferent to the rain
youngsters akin to our own
reached the rive gauche at dawn

she showed off the necklace I bought you
at the airport's duty free shop
and also feeble in his abandon
he wore my dark Moroccan leather shoes

everyone quieted when an anonymous firefighter
entrusted their bodies
with the urgent efficiency of a civil servant

drowned by hand
separated from the sirens blue insanity
our lips shared an only wish
that nobody could decipher
but that's another story
which reaped my carelessness and your gun.

Translated by Gwen Osterwald

CONSTE EN ACTA

A quien corresponda lego mi petaca
mi manual para perder al póker
y los zapatos que compré en París
y que todos los viernes me abandonan

a mis deudos el cortés beneficio del olvido
a Lucas otra ronda
al notario que hizo acta y mantel de mi inocencia
el curso de alemán de tapas verdes y contenido
inescrutable

a la Bolsa disculpas
a mi orilla los pies que necesite para aliviar el luto

consuelo a mi butaca
y el nombre que no puse al río que nació conmigo

lego mi tos y mi dieta al primero que aparezca

y a mis tres hijos la lluvia
para que crucen indemnes el otoño
y sus besos de agua
repentinos
limpien de tristeza la frente de los cuatro.

NO SE DETIENE LA MEMORIA

De ocasiones perdidas los bolsillos llenos
a componer tu hacienda vienes
con la calma suicida del que tiene
un pacto de honor con su verdugo

las manos por el tiempo de escarcha tatuadas
en blanco tu cuaderno donde anotabas todo
curtido el corazón en la intemperie

y sabes
que la vuelta a cuanto fue es imposible
que ahora la lluvia se viste de ceniza

y que el bastón de mando antaño bienvenido
es hoy el palo con que ahuyentas
a los gatos que tus entrañas crían

monarca de lo poco
y señor de lo que queda en nada.

EL VIAJE ES LO QUE IMPORTA

Vamos al Sena decidiste
sin apretar la boca

y yo acepté
pues siempre fuimos dos y somos uno

de camino
un antipático taxista
nos dio la noticia en pésimo francés

flotando indiferentes a la lluvia
dos jóvenes de edades parecidas a las nuestras
alcanzaban la rive gauche de madrugada

ella lucía el collar que te compré
en el duty free del aeropuerto
y pálido también en su abandono
él llevaba mis zapatos de tafilete oscuro

todos callaron cuando un bombero anónimo
encomendó sus cuerpos
con la urgencia eficaz del funcionario

ahogados de la mano
ajenos al desvarío azul de las sirenas
nuestros labios compartían un único deseo
que nadie supo descifrar
pero esa es otra historia
que segó mi descuido y tu pistola.

Стефан Марковски (Северна Македонија)

Stefan Markovski (North Macedonia)

Стефан Марковски е писател, поет, филмов сценарист и философ, един от най-многообразните и продуктивни автори от своето поколение.

Роден е в гр. Гевгелия (01. 12. 1990), завършил е основното и средното си образование в родния си град и се е дипломирал в Катедрата по сравнително литературознание във Филологическия факултет и в Института по философия на Държавния университет „Св. Св. Кирил и Методий“ в Скопие.

Той има магистърска степен по сценаристика от Факултета по драматични изкуства в Скопие.

Писателската кариера на Марковски и приносът му към съвременната македонска литература му донася литературни награди и почести в страната му и в чужбина, включително наградата „Македонски литературен авангард“ за сборник с разкази, наградата „Петре М. Андреевски“ за роман, наградата „Бели Мугри“ за поетическа книга, наградата „Кърсте Чачански“ за книга с разкази, наградата на община Гевгелия „7-ми ноември“, наградата „Княжевско перо“ на Асоциацията на хърватските писатели, наградата на ЮНЕСКО за македонски писатели до 30-годишна възраст и др.

Той е главен редактор на най-старото македонско литературно списание Съвременност, както и на поетическите сборници на проекта Метрик караван.

Stefan Markovski is a writer, poet, screenwriter and philosopher, one of the most diverse and prolific authors of his generation.

Born in the town of Gevgelija (01. 12. 1990), he's completed primary and secondary education in his hometown, graduating on both the Department of Comparative Literature, Faculty of Philology and the Institute of Philosophy of Ss. Cyril and Methodius State University of Skopje.

He's obtained a MA in Screenwriting at the Faculty of Dramatic Arts (FDU) in Skopje.

Markovski's writing career and contribution to modern Macedonian literature has granted him literary prizes and honors in his country and abroad, including the "Macedonian Literary Avant-garde" for a book of short stories, "Petre M. Andreevski" Prize for novel, "Beli Mugri" for a poetry book, "Krstе Chachanski" for a book of short stories, The "7-th November Award" of Gevgelija municipality, "Knjizevno pero" of Croatian Writers' Association (HKD), prize of UNESCO for Macedonian writers up to 30 years of age etc.

He's the chief editor of the oldest Macedonian literary magazine – *Sovremenost* as well as the poetry collections of the project *Metric caravan*.

ЕСЕННО РАЗЦЪФНАЛ ДЕН

Пътищата се гушат сред коледни елхи без клони,
лъч ги разсича като скалпел и им раздава
сутрешната лятна есен на катериците,
естествената коса на клоуна е побеляла от твърде много забава,
самотата краде големи платна от кината
и пришива себе си в елегантните костюми,
с които пешеходците ходят на работа,
светлинките бавно загасват в житните мелници,
Земята е натоварена на дирижабли, които променят орбитата ѝ,
плодовете са планети в дворовете,
мислите са безопасно приютени във временен паркинг
като полукълбо
и тялото избира да жонглира на светофара на червено,
готически замъци указват пътя на душата с остриете си върхове,
въртележките спокойно цъфтят,
есенни пасторали от устите на скитниците и малкото безделници,
които горят онези части от душата, които са отражение на
Небето в теб.

*07.09.18,
Байона*

Превод – Вера Иванова

ЕДИН ДЕН, ОТДАВНА СЪНУВАН ДЕН...

Сивотата на града
понякога е само неудобен сън
в очите на гарваните,
пляскащи с криле като пеперуди,
изливащи се в бели одежди, изскочили от пяната на водопада,
превърща ги обратно в облаци да видят отново детството
с очи, които четат бръчките в лицето на стария поет,
смисълът се крие в химерите, наподобяващи пушек от ауспук,
който откриваме винаги, когато се вгледаме по-дълбоко
и когато устните ни разцъфнат в усмивка,
посегнали към чай във вятъра,
заврял от мириса на далечни липи.
Откриваме сенки и истини в пожълтелите заглавия,
болката се е разпростряла по улиците на града ни,
разрушен от земетресение,
причинено от сиви и жълти коли в състезание по залез.

Един ден, отдавна сънуван ден...
един забравим час,
небето ще слезе да докосне праволинейните погледи,
в градския парк ще има дъжд
от разпръснати точки със свеж аромат от листа,
който ги живеем наред мигащата есен.

Превод – Вера Иванова

СМЪРТТА НЕ Е ВЪЗВИШЕНА, ИСТОРИЯТА НЕ Е МЪДРА

Смъртта не е възвишена, историята не е мъдра,
каза часовникарят пред портите на дюкяна си,
трептенето на китарените струни откъм площада
е жажда за прозрачна свобода,
която според майстора може да се опише
само от филиграната от крилата на пеперудите,
вече кацнали върху главите на статуите,
които трябва да оживеят.

Лудият художник рисува града, погледнат от месечината,
улиците, покрити с пешеходни пътеки, крещят за мостове,
съдбоносният смут създава

дни от минало, затворено във воден часовник.

Смъртта не е възвишена, историята не е мъдра.

Светлината ни разкъсва на мигове,

към които водят всички пътища на два-три ангела без представа за време,
душата е знаме, развяно на каракамен.

Душата не е възвишена, историята не е мъдра,

ти си моята лудост и къща на изгрева,

видение на небето, което пада

и събира нашите взорове в тъжен дъжд.

Лудостта не е възвишена, настоящето не е въздесъщо.

Луда си, а месечината остава по-силна от нощта

както устните са по-силни от думите,

родени нейде между телата с граници, рисуващи души
с тъжен дъжд.

Откажи се от звездите,

тъй като нощта ще ти покаже само

страната на месечината,

която отразява светлината на сълзите.

21.08 2018,
пред къщата на Виктор Юго в Сан Хуан

Превод – Вера Иванова

A BLOOMING DAY IN AUTUMN

The roads are hugged by branchless Christmas trees
A beam cuts them like scalpel and gives
the morning summerly autumn to the squirrels
the natural hair of the street clown has whitened from too much fun
the loneliness steals large canvases from the cinemas
and sews itself in the dandy suits with which
pedestrians go to work
the tiny lights slowly set behind the grain mills
The Earth is loaded on airships that change its orbit
the fruits are planets in the yards
the thoughts are safely stationed in a temporary parking
like a hemisphere
and the body chooses to juggle at crosswalks to the red light
Gothic castles show the way of the soul with their sharp peaks
the roundabouts calmly blossom
autumn pastorals from the mouths of the vagrants and few bums
that burn those parts of the soul that are reflection of the
Heaven in you.

*07.09.18,
Bayonne*

A DAY, A LONG AGO DREAMT DAY...

The city's grayness
sometimes is just an inconvenient dream
in the eyes of the ravens
flipping wings like butterflies
pouring in white attires sprung from waterfall's foam
turning them back into clouds to see the childhood again
with eyes that read the wrinkles in the face of the elderly poet.
Sense is embedded in the chimeras resembling exhaust fumes
we discover whenever we look deeper
and when our lips flourish in a smile
snatching for tea in the wind
simmered by the smell of distant linden.
We reveal shades and truths in yellowed headlines
the pain is spread across the streets of our city
broken by an earthquake
caused by gray and yellow cars racing with the sunset.

One day, a long ago dreamt day...
one unforgettable hour
the sky will get down to touch straight-line glances
in the city park there will be a rain
of scattered points with fresh scent from the leaves
that we live in the middle of the blinking autumn.

DEATH IS NOT SUBLIME, HISTORY IS NOT WISE

Death is not sublime, history is not wise
said the watchmaker outside of the store's gates
the shimmer of the guitar strings from the side of the square
at times is but a lightning chasing a translucent freedom
according to the master describable
only by filigree made of wings of butterflies
that have already landed on the heads of the statues
alleged to come to life
The deranged painter draws the city as seen from the moon
Howling for bridges are the streets covered in pedestrian crossings
the fate-bringing turmoil produces
days from a past imprisoned in clepsydra
Death is not sublime, history is not wise
The light tears us into moments
towards which lead all the paths of two or three angels with no notion of time
the soul is a flag embroidered onto a black stone
Death is not sublime, history is not wise
you are my madness and a house of the sunrise
a vision of a sky that's falling
and gathering our glimpses in a gloomy rain.
The madness is not sublime, the present is not omnipresent
You are unhinged, and the moon stays stronger than the night
as the lips are firmer than the words
born somewhere between the bodies with borders painted by souls
applying a sad rain.
Give up the stars
for the night will show you only
the side of the moon
that mirrors the glowing of tears.

*21.08 2018,
In front of Victor Hugo's house in San Juan*

ЕСЕНСКИ РАСЦВЕТАН ДЕН

Патиштата се гушнати од безгранети елки
зрак како скалпел ги сече и им ја раздава
утринската летна есен на вервериците
природната коса на уличниот клоун е обелена од премногу забава
самотијата краде големи платна од кината
и се пришива себеси во отмените одеа со кои
пешаците одат на работа
малите светлини полека заоѓаат во житните мелници
Земјата е натоварена на дирижабли што ѝја менуваат орбитата
плодовите се планети во дворовите
мислите се безбедно стационирани во привремен паркинг
налик хемисфера
и телото бира да жонглира на пешачки премини до црвеното светло
готски замоци со острите врвови го покажуваат патот на душата
кружните текови спокојно расцветале
есенски пасторали од шиените усти на фукарите
и ретките скитници
што ги горат оние делови од душата кои се отсјај на
небото во тебе.

*07.09.18,
Бајона*

ЕДЕН ДЕН, ОДАМНА СОНЕТ ДЕН...

Сивилата на градот убав
понекогаш
недогорен сон се в очи на разгракани гаврани
размавтани налик пеперуги
што точат бели рува никнати од пена на водопад
и ги прават облаци за пак да го видиме детството
со очи што во лицето на остарениот поет ги читаат брчките.
Смисла втисната во мечти што личат на магли од ауспузи
откриваме секогаш кога ќе сирнеме подлабоко
и кога во насмевка ни цветаат усните
посегнати по чај во ветер
зовриен од мирис на далечни липи.

Откриваме сенки и вистини во пожелтеани насловни страници
болката е распослана по улиците на нашиот град
искршени од земјотрес
настанат од сиви и жолти автомобили што се тркаат со залезот.
Еден ден, одамна сонет ден
еден час незаборавен
небото ќе се симне да допре праволиниски погледи
во градскиот парк врнат точки со мирис на свежи лисја
што ги живееме среде есен од трепнежи.

СМРТТА НЕ Е ВОЗВИШЕНА, ИСТОРИЈАТА НЕ Е МУДРА

Смртта не е возвишена, историјата не е мудра
рече часовничарот пред порти од дуќанот
треперот на гитарските жици откај плоштадот
ламтеж е по прозирна слобода
која за мајсторот може да ја опише
само филигран од крила на пеперуги
кои веќе слетале на главите од статуите
што треба да оживеат
Лудиот сликар го црта градот погледнат од месечината
Пекаат по мостови улиците обоени од пешачки премини
судбоносен немир произведува
дни од минато заробено во клепсидра
Смртта не е возвишена, историјата не е мудра
светлината нè раскинува на мигови
кон кои водат сите патишта на два-три ангела што не знаат за време
душата е знаме развиорено на каракамен
Смртта не е возвишена, историјата не е мудра
Ти си моето лудило и куќа на изгрејсонцето
визија на небо што паѓа
и ни ги бере погледите во тажен дожд.
Лудилото не е возвишено, сегашноста не е сеприсутна
Луда си, а месечината останува посилна од ноќта
ко што се усните посилни од зборови
родени негде меѓу тела чии меѓи бојосуваат души
со тажен дожд.
Откажи се од ѕвездите
зашто ноќта ќе ти ја покаже само
онаа страна на месечината
што ја одразува светлината на солзите.

21.08 2018,
пред куќата на Виктор Иго во Сан Хуан

Владимир Мартиновски (Северна Македонија)

Vladimir Martinovski (North Macedonia)

Владимир Мартиновски (Скопие, 1974) е поет, расказвач, есеист, литературен критик и преводач. Преподавател във Филологическия факултет „Блаже Конески“. Автор на стихосбирките: *Морска месечина* (2003), *Скриени песни* (2005), *И вода и земја и оган и воздух* (2006), *Квартети* (2010), *Побрзај и почекај* (2011), *Пред и по танцот* (2012), *Вистинска вода* (2014), *Внатрешни планини* (2016) и *Сонувани и будни песни* (2017). Негови стихотворения са превеждани на близо двајсет езика. Издал е и три книги с хайбуни: *Ехо од бранови* (2009), *Мачка во магла* (2016) и *Небо без ѕвезди* (2016), книгата с кратки раскази *Зоостории* (2019), както и сборник с поезия за деца *Дур дишам се надевам* (2019). Автор е и на литературно-критическите книги: *Од слика до песна* (2003), *Споредбени триптиси* (2007), *Les Musées imaginaires* (2009), *Слики за читање* (2009), *Споредбени диптиси* (2011), *Зоон поетикон* (2013), *Narro ergo sum* (2015) и *Поетски (ре)визии* (2019). Носител на наградите: *Братя Миладинови* (за поезия), *Нова Македонија* (за расказ) и *Димитар Митрев* (за критика).

Vladimir Martinovski (Skopje, 1974) is a poet, story teller, essayist, literary critic and translator. He works as a full professor at the Blaže Koneski Faculty of Philology in Skopje. He is the author of the following works of poetry: *Sea Moon* (2003), *Hidden Poems* (2005), *And Water and Earth and Fire and Air* (2006), *Quartets* (2010), *Hurry Up and Wait* (2011), *Before and After the Dance* (2012), *Real Water* (2014), *Inner Mountains* (2016) and *Dream and Awake Poems* (2017). He has published three collections of haibuns: *An Echo of Waves* (2009), *Cat in the Mist* (2016) and *Sky Without Stars* (2016), a collection of short stories *Zoo Stories* (2019) and a poetry book for children *Dum Spiro Spero* (2019). He is, also, the author of a number of literary theory works: *From the Image to the Poem* (2003), *Comparative Triptychs* (2007), *Les Musées imaginaires* (2009), *Images for Reading* (2009), *Comparative Diptychs* (2011), *Zoon Poetikon* (2013) and *Narro ergo sum* (2015). Vladimir Martinovski is a winner of the following literary awards: “Brothers Miladinovci” (for poetry), “Nova Makedonija” (for short fiction) and “Dimitar Mitrev” (for literary criticism).

ПРЕОБРАЖЕНИЯ

Когато те няма се превръщам на часа във слънчоглед без слънце,
в книга без букви, в дом без врати, в дъжд без капки,
в контрабас без струни, в тротинетка без предно колелце,
в часовник без стрелки, във стих без антични стъпки,

в шоколад без какао, в главен град без булевард,
във жираф без врат, в оркестър без диригент,
в кондор без пера, в улица без тротоар,
в скулптура без глава и без постамент.

Когато те няма ставам орех без ядка,
пчела без прашилка мед или себичен
скакалец без цигулка в ръка.

А когато съм с тебе съм обикновен
човек който знае как да крие изкусно
че по-рано е бил всички и всичко.

Превод – Роман Кисъов

НОВИ СЪЗВЕЗДИЯ

1.

Първата част от нощта ни премина
във съставяне на нови съзвездия

Когато на небето видях „Заспала лястовица“
побърза да съставиш съзвездие „Възглавница“

Когато разпозна съзвездието „Криво лале“
събрах две-три звезди за негова подпорка

Когато видях съзвездието „Змиорки“
ти ми каза че цялото небе е океан

Когато видях съзвездието „101 бисери“
аз ти прошепнах: галактиките са като миди

Когато видяхме нови звездни ята
бързо им потърсихме небесни дръвчета за почивка

2.

И когато най-накрая успяхме да приютим
всички звезди, комети, метеори и съзвездия

решихме че през втората част от нощта
и ние можем да отидем на заслужена почивка

3.

Утрото започна като всяко утро: погледнахме се
сякаш не знаем нищо за новите съзвездия

Превод – Роман Кисъов

ОБРАТЕН ПРОФИЛ (ERRATA)

Във
Книгата
на венчаните
се е промъкнала
грешка:
в единния граждански номер
на невястата
липсва една цифра

Във Книгата
на родените
се е промъкнала
грешка:
във фамилното име
на бебето
са глътнали
буква

Казват
че
дори и във
Египетската
Книга на мъртвите
се е вмъкнал някакъв
обратен профил,
че дори и във
Събраните произведения на
най-мъдрите ще се натъкнете
на странни грешки

Казват, всички се
промъкваме
с нашите
грешки:
всеки със своята
невидима
errata*

* errata (лат.) – печатна грешка. (Б. пр.)

Превод - Роман Кисъев

TRANSFORMATIONS

When you're gone, I suddenly turn into a sunflower without the sun,
In a book without letters, home without doors, rain without drops,
A double bass with no strings, a tricycle without the front wheel,
A clock without hands, a verse without an ancient metric foot,

Into chocolate without the cocoa, a city with no boulevard,
A giraffe without a neck, an orchestra with no conductor,
A condor without feathers, a street without a footway,
Into a sculpture with neither a head nor a pedestal.

When you're gone, I'm a nut without the kernel,
A bee without a drop of honey, or a selfish
Little cricket that's misplaced its violin.

And when I'm with you, I'm merely
A man who conceals so readily
All the things he used to be.

Translated by Kalina Janeva

NEW CONSTELLATIONS

1.

We spent the first part of the night
Piecing together new constellations

When I saw in the sky a "Sleeping swallow"
You hastened to draw the constellation of the "Pillow"

When you discerned the constellation of the "Bent Tulip"
I gathered a few stars to prop it up

When I saw the glistening of the "Eel" constellation
You told me that the whole sky is one big ocean

When you chanced on the constellation of the "101 Pearls"
I whispered: the galaxies are like oysters

Whenever we saw new flocks of stars
We rushed to find them heavenly trees so they can rest

2.

And when we finally found homes
For all the stars, comets, meteors and constellations

We decided we can take our deserved leave
And rest for the remainder of the night

3.

Next morning began as any other morning: we looked at each other,
As if we knew not of any new constellations

Translated by Milan Damjanoski

REVERSE PROFILE (ERRATA)

An
Error has
Sneaked by
In
The Book
Of Marriage:
The registry number
Of the bride
Lacks a digit

An
Error has
Sneaked by
In the Book
Of Birth:
The last name
Of the infant
Misses
A letter

It's said
That
Even in
The Egyptian
Book of the Dead
A reverse profile has
Sneaked by:
That even in the
Collected works of
The most wise
Strange things slip by

It's said that
We all sneak by
With our
Own mistakes:
Each with it's own
Invisible
Errata

ПРЕОБРАЗБИ

Кога те нема се претворам за час во сончоглед без сонце,
во книга без букви, во дом без врати, во дожд без капки,
во контрабас без жици, во тротинет без предно колце,
во часовник без стрелки, во стих без антички стапки,

во чоколадо без какао, во главен град без булевар,
во жирафа без врат, во оркестар без диригент,
во кондор без перја, во улица без тротоар,
во скулптура без глава и без постамент.

Кога те нема станувам орев без јатка,
пчела без ронка мед или себичен
скакулец без виолина в рака.

А кога сум со тебе сум обичен
човек кој знае да крие вешто
дека порано бил сè и сешто.

НОВИ COSВЕЗДИЈА

1.

Првиот дел од ноќта ни помина
во составување нови cosвездија

Кога на небото видов „Заспана ластовица“
поита да составиш cosвездие „Перница“

Кога го препозна cosвездието „Криво лале“
собрав две-три ѕвезди за негова потпирка

Кога го видов cosвездието „Јагули“
ми рече дека целото небо е океан

Кога го виде cosвездието „101 бисер“
ти шепнав: галаксиите се како школки

Кога видовме нови ѕвездени јата им
баравме брзо небесни дрвца за починка

2.

И кога успеавме конечно да ги вдомиме
сите ѕвезди, комети, метеори и cosвездија

решивме дека вториот дел од ноќта
и ние можеме да одиме на заслужен одмор

3.

Утрото почна како секое утро: се погледнавме
како да не знаеме ништо за новите cosвездија

ОБРАТЕН ПРОФИЛ (ERRATA)

Во
Книгата
на венчаните
се протнала
грешка:
матичниот број
на невестата
нема една бројка

Во Книгата
на родените
се протнала
грешка:
во презимето
на бебето
голтнале
буква

Велат
дека
дури и во
Египетската
Книга на мртвите
се провлекол некаков
обратен профил,
дека дури и во
Собраните дела на
најмудрите ќе најдете
на чудни лапсуси

Велат, сите се
протнуваме
со нашите
грешки:
секој со својата
невидлива
errata

Балаш Шолоси (Унгария)
Balázs Szóllóssy (Hungary)

Дария Жилич (Хърватия)
Darija Zhilich (Croatia)

Хасан Еркер (Турция)
Hasan Erkek (Turkey)

Хава Пинхас-Коен (Израел)
Hava Pinhas-Cohen (Israel)

Ина Иванова (България)
Inna Ivanova (Bulgaria)

Катя Стоилова (България)
Katya Stoilova (Bulgaria)

Мел Кен (САЩ)
Mel Kenne (USA)

Ненад Шапоня (Сърбия)
Nenad Šaronja (Serbia)

Рафаел Солер (Испания)
Rafael Soler (Spain)

Стефан Марковски (Северна Македония)
Stefan Markovski (North Macedonia)

Владимир Мартиновски (Северна Македония)
Vladimir Martinovski (North Macedonia)

**ОБЩИНА
ПЛОВДИВ**

Международен фестивал на поезията „ОРФЕЙ“ – Пловдив 2020
се реализира с финансовата подкрепа на Община Пловдив